

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ
ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

АЛМАТЫ ЭКОНОМИКА
ЖӘНЕ СТАТИСТИКА АКАДЕМИЯСЫ

«ЖАСТАР ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ»

атты XII халықаралық ғылыми-практикалық
конференцияның материалдары

Материалы XII Международной
научно-практической конференции
«МОЛОДЕЖЬ И НАУКА»

Materials of the XII International Scientific
and Practical Conference
«YOUTH AND SCIENCE»

Алматы, 2013

УДК 061+001
ББК 66.75+72.4
Ж 33

Редакционно-издательский совет:

Корвяков В.А. (председатель), Сейдахметова Ф.С. (зам. председателя), Мадьярова Г.А., Сейтхамзина Г.Ж., Айжанова Г.К., Бертаева К.Ж., Штиллер М.В., Кыдырбек-улы А.Б., Кесикбаева С.Ж., Серикбай С.Н.

Ж 33 «ЖАСТАР ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ» атты XII халықаралық ғылыми-практикалық конференция материалдары=Материалы XII Международной научно-практической конференции молодых ученых, магистрантов и студентов, «МОЛОДЕЖЬ И НАУКА»= Materials of the XII International Scientific and Practical Conference «YOUTH AND SCIENCE»/авт. - сост.: д.э.н., профессор Ф.С.Сейдахметова - Алматы: Алматинская академия экономики и статистики, 2013. – 688 стр.

Сборник содержит материалы XII Международной научно-практической конференции молодых ученых, магистрантов и студентов «Молодежь и наука», которая состоялась 27 мая 2013 г. в Алматинской академии экономики и статистики, Алматы, Республика Казахстан и ориентирован на преподавателей, магистрантов, студентов и научных исследователей, а также на руководителей организаций и специалистов различных уровней.

УДК 061+001
ББК 66.75+72.4

Тексты набраны с авторских оригиналов.

Редакционно-издательский совет не несет ответственности за возможные неточности, возникшие в процессе компьютерной верстки издания.

За содержание своих статей ответственны авторы.

ISBN 978-601-06-2632-4

© Алматинская академия
экономики и статистики, 2013

<i>Дүйсенова Н.Р.</i> РОЛЬ ЭЛЕКТРОННОГО УЧЕБНИКА В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	493
<i>Әбдішімұлы Е., Бөрібаев Б.</i> «LINGVO CLUB» ШАҒЫН МЕКЕМЕСІНІҢ АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕСІН ҚҰРУ.....	497
<i>Әбілдаева С.А., Бөрібаев Б.</i> «ПРОГРАММАЛАУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ» ПӘНІНЕН ЭЛЕКТРОНДЫҚ ОҚУЛЫҚ ЖАСАУ.....	500
<i>Ерғазиева И.Б., Бөрібаев Б.</i> ЭЛЕКТРОНДЫҚ ҚҰРАЛДАР АРҚЫЛЫ ОҚЫТУДЫҢ МАҢЫЗЫ ЖӘНЕ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ.....	504
<i>Есекенова А.А.</i> ЖЕР МАҢЫНДАҒЫ АСТЕРОИД ТРАЕКТОРИЯСЫН КОМПЬЮТЕРЛІК МОДЕЛДЕУ.....	509
<i>Есекенова А., Мадьярова Г.А.</i> ФИЗИКАЛЫҚ ЕСЕПТЕРДІ КОМПЬЮТЕРЛІК МОДЕЛЬДЕУ.....	515
<i>Есетова А.С., Түлемисова А.С.</i> КІТАПХАНА ҚЫЗМЕТКЕРІНІҢ ЖҰМЫС ОРНЫН АВТОМАТТАНДЫРУ.....	521
<i>Жанұзақова З.Ж., Бөрібаев Б.</i> DELPHI ПРОГРАММАЛАУ ОРТАСЫНДА АУДАРМА СӨЗДІК ЖАСАҚТАУ.....	524
<i>Заугарова Е. В.</i> ПРОБЛЕМЫ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ВНЕШНЕТОРГОВЫМ ПОСРЕДНИЧЕСТВОМ РОССИЙСКИХ ОРГАНИЗАЦИЙ.....	527
<i>Искакова А.Б., Красилова В.А.</i> СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИИ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И КОММУНИКАЦИИ.....	529
<i>Каирбекова С.К., Сегизбаева Р.У.</i> СТРУКТУРА И ПРИЗНАКИ ЭЛЕКТРОННЫХ УЧЕБНИКОВ.....	533
<i>Кожасбаев А.С., Маркова Л.Ф.</i> РАЗРАБОТКА АВТОМАТИЗИРОВАННОГО РАБОЧЕГО МЕСТА АГЕНТА НЕДВИЖИМОСТИ.....	535
<i>Гайдай А. А., Коптева Л. А.</i> ПРОБЛЕМЫ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИНФОРМАЦИОННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ.....	539
<i>Кубашева А.Н., Бөрібаев Б.</i> BORLAND C++BUILDER 6.0 ОРТАСЫНДА МӘТІНДІК РЕДАКТОР ҚҰРУ.....	543
<i>Молдабеков Б.Қ.</i> АВТОМАТТАНДЫРЫЛҒАН АҚПАРАТТЫҚ ЖҮЙЕЛЕРДІ ҚҰРУ МӘСЕЛЕЛЕРІ.....	547
<i>Молдабеков Б.К., Сегизбаева Р.У.</i> БОЛОНСКИЙ ПРОЦЕСС В КАЗАХСТАНЕ.....	550

DELPHI ПРОГРАММАЛАУ ОРТАСЫНДА АУДАРМА СӨЗДІК ЖАСАҚТАУ

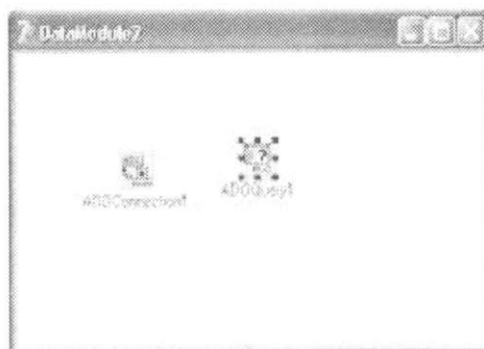
*Жанұзақова З.Ж.,
АЭСА магистранты
Борібаев Б.,
АЭСА профессоры*

Delphi программалау ортасы деректер қорын басқару жүйесінің бірсыпыра дамыған мүмкіндіктерін пайдалана алады. Мұнда жергілікті және клиент-серверлік деректер қоры құрылып, ол ары қарай сүйемелдеуге арналған қосымша құралдармен қамтамасыз етіледі де, осылардың нәтижесінде кез келген мәліметтер қорымен жұмыс жасауға арналған қолданбалы программалар құруға болады.

Информатика терминдерінің аударма сөздігінің қосымшасы Borland Delphi 7 ортасының деректер қорымен жұмыс жасауға арналған компоненттері көмегімен дайындалады. Бұл ортаның өзіндік кестелер форматы болмағандықтан, сөздер мен аудармалар сақталатын кестелер құру кезінде MS Access бағдарламасындағы кестелер форматын қолдануға болады. Онда кесте құрып, оларды мәліметтермен толтыру жұмыстарынан кейін алынған ақпараттарды Delphi ортасына кірістіру, қолданушыға арналған қосымша жасау ісі жүргізіледі. Жалпы, Delphi ортасында қазақша мәтіндер өз дәрежесінде өнделмейді, яғни ұлттық қаріптер (шрифтер) дұрыс бейнеленбейді. Сол себепті, бағдарламамен жұмысты бастамас бұрын қазақша қаріптердің дұрыс бейнеленуін жүзеге асыратын, яғни олардың қалыпты түрде оқылуына көмектесетін KazWinNT.exe қосымшасын қолданған жөн.

Келесі қадамымыз Delphi ортасына мәліметтерді кірістіру, өңдеу бағытында жүргізіледі. Кестелермен байланыс орнату үшін, деректер жиынын енгізу кезінде модуль нысанын қолданамыз (File – New – Other командасының DataModule опциясы, яғни нұсқасы). Одан кейін DataModule ортасына ADO ішкі бетінен ADOConnection1 dataset ADOQuery1 компоненттерін орналастырамыз да, ADOConnection1 компонентін белгілеп, ConnectionString қасиеттері ішінен Build батырмасын шертіп, ашылған терезеден *мәліметтер қойылымы* (поставщик данных) бөлігінде провайдер және *қосу* (подключение) бөлімінің *мәліметтер көзі* (источник данных) жолындағы деректер қорын көрсетеміз.

Бұдан кейін ADOQuery1 нысанын белгілеп алып, Connection қасиеттері ішінен ADOConnection1 опциясын көрсетеміз. SQL қасиетіне сұрау мәтінін енгіземіз (мұнда select * from dic) де, *dic атаулы кестесін шақыру* деп жазамыз.

1-сурет. Datamodule ортасына компоненттер орналастыру

Datamodule ортасында тағайындалған кестелерді формада көру үшін, формаға DataControls ішкі бетінен DBGrid, DataAccess ішкі бетінен DataSource компоненттерін орналастырамыз.